

D 50

MAA JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ

Eläinlääkintöosasto

Helsinki 15.10.1980.

Yleiskirje n:o 190

Asia:

Dourine

Sen lisäksi mitä eläintautilaissa (55/80) ja -asetuksessa (601/80) on säädetty, annetaan dourinen vastustamisesta seuraavat ohjeet ja määräykset:

Sisällysluettelo

1. Yleistä
2. Dourinen oirekuva ja leviämistapa
3. Diagnoosin asettaminen ja näytteiden otto
4. Rajoittavat määräykset

1. Yleistä

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto on määrännyt dourinen vaaralliseksi eläintaudiksi.

Dourine eli astumatauti on siimaeläimiin kuuluvan Trypanosoma equiperdumin aiheuttama, hevosiin ja aaseihin tarttuva, leviämistapansa perusteella sukupuolitaudiksi katsottava sairaus. Sitä esiintyy pysyvästi Aasiassa, Afrikassa ja Etelä-Amerikassa sekä sporadisesti Etelä- ja Itä- Euroopassa.

Jos kunnan- tai kaupungineläinlääkäri saamansa ilmoituksen perusteella tai muutoin epäilee dourinea, tulee hänen välittömästi ilman eri määräystä ryhtyä toimenpiteisiin diagnoosin varmistamiseksi ja tartunnan leviämisen estämiseksi.

2. Dourinen oirekuva ja leviämistapa

Dourinen itämisaika vaihtelee vajaasta viikosta yhteen kuukauteen. Ensioireina esiintyy niin tamman kuin oriin kohdalla yleensä ulkoisien sukuelimien ja paikallisien imusolmukkeiden turvotusta sekä märkämäisen liman vuotoa sukuelimistä. Pesäkkeisen märkimisen seurauksena syntyy sukuelinten limakalvoihin ja ihoon vaaleita arpiläikkiä. Myöhemmin ilmestyy varsinkin takaruumiin ja kaulan ihoon vaihtelevan kokoisia, rengasmaisesti laajenevia kohoumia. Tämä urtikariaa muistuttava muutos saattaa olla ensimmäinen oire johon kiinnitetään huomiota. Sairauden edetessä ilmenee hermovaurioista johtuvia oireita kuten fakiaaliparalyysi ja takaraajoista alkava progressiivinen halvaantuminen. Aaltoileva kuume ja asteittainen näivettyminen kuuluvat myös kuvaan. Kuolleisuus on korkea, nousten jopa 70 prosenttiin. Lämpimän ilmastoin maissa johtaa tauti usein nopeaan kuolemaan. Euroopassa sen kulku yleensä on hitaampi.

Trypanosomeja tavataan ajoittain sukuelimistä tulevassa vuodossa, ihomuutoksien sisältämästä ödeemanesteestä sekä joskus kuumehuippujen aikana myös verestä. Joskin välillistä tartuntaa pidetään mahdollisena, on tartuntatie pääsääntöisesti koitaalinen

3. Diagnoosin asettaminen ja näytteiden otto

Diagnoosi voidaan yleensä, varsinkin pitemmälle edenneissä tapauksissa asettaa taudin kehittymisen ja oirekuvan perusteella sekä myös veriserologisin menetelmin. Anamneesissa on kiinnitettävä huomiota astutusajankohtaan ja maan ollessa taudista vapaa, erityisesti ulkomaisiin kilpailumatkoihin, hevosien tuonteihin jne. Dourinea epäiltäessä lähetetään Valtion eläinlääketieteelliseen laitokseen hevosesta verinäyte ilman lisäaineita sekä näyte mahdollisesta sukuelinvuodosta, johon lisätään hiukan fysiologista keittosuolaliuosta kuivumisen estämiseksi

4. Rajoittavat määräykset

Kun kunnan- tai kaupungineläinlääkäri toteaa tai pitää todennäköisenä että kyseessä on dourine, tulee hänen välittömästi eläintutilain 8 §:n nojalla antaa rajoittavat määräykset tartunnan leviämisen estämiseksi. Sairastuneen eläimen mitään osaa ei saa käyttää hyödyksi ja tautiin kuollut eläin on hävitettävä haudamalla tai polttamalla. Jatkotoimenpiteistä, jos eläimessä todetaan dourine, päättää maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto ja lääninhallitus.

Tämä yleiskirje tulee voimaan marraskuun 1 päivänä 1980.

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 1980.

Toimistopäällikkö

R. Berger

Vt. eläinlääkintötarkastaja

Saara Reinius

[Eläinlääkintölainsäädäntö]